

Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom je 09. lipnja 2017. godine putem E- savjetovanja dala mišljenje na **Nacrt prijedloga Zakona o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu**:

Na temelju članka 7. stavka 1. Zakona o pravobranitelju za osobe s invaliditetom („Narodne Novine“ broj 107/07), te s obzirom na pritužbe i upite osoba s invaliditetom koji se zbog veoma malih invalidskih mirovina dodatno kroz OPG i prodaju vlastitih proizvoda na obiteljskom gospodarstvu (mali obim proizvodnje), nastoje priskrbiti dovoljno sredstava za život, u nastavku teksta dostavljamo naše mišljenje i prijedloge na Nacrt prijedloga Zakona o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu.

Moramo istaknuti da je većina osoba s invalidskim mirovinama (koje posjeduju profesionalnu nesposobnost za rad, prema važećem zakonodavstvu – djelomičnu nesposobnost za rad), registrirala obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (dalje OPG) prije 01.01.2014. jer tadašnji Zakon o mirovinskom osiguranju je u svom članku 12. propisivao da se ne smatra da osoba obavlja poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje ako su obvezno osigurane po drugoj osnovi, ili su na redovnom školovanju, ako su starije od 65 godina života ili ukoliko su korisnici mirovine (nije se pravila razlika između korisnika mirovine). Iz čega proizlazi da ova kategorija umirovljenika nije bila u obvezi uplaćivati doprinose za mirovinsko i zdravstveno, te ujedno im se mirovina nije smanjivala jer su ostvarivali godišnje prihode manje od 80.500 kn, te nisu bili u sustavu obveznika PDV-a, kao ni poreza na dohodak, ujedno nisu ostvarivali ni poljoprivredne poticaje po posebnim zakonima.

Međutim, navedeno se promijenilo od 01.01.2014. kada je na snagu stupio novi Zakon o mirovinskom osiguranju koji je za navedenu kategoriju korisnika invalidskih mirovina (djelomična nesposobnost za rad) propisao u slučaju registracije OPG-a obvezu uplate doprinosa, ujedno im se mirovina umanjivala za polovicu.

S obzirom da zakonski propisi važe unaprijed a ne unazad, ove odredbe nisu se primjenjivale na sve one nositelje i članove OPG-a koje su isti registrirali ranije, međutim sve će se promijeniti donošenjem ovog Zakona te se bojimo da će većina ovih OPG-a zatvoriti OPG zbog neisplativosti proizvodnje. Ovakvo ponuđeno rješenje ne pomaže u osnivanju i razvijanju malih OPG-ova što smatramo da nije bio cilj zakonodavca, i što je u potpunosti u suprotnosti sa onim što se čini u EU u kojoj sve polazi od malih proizvođača koji se međusobno udružuju.

Cilj zakonodavca pretpostavljamo da je bio unaprjeđivanje i razvoj OPG-ova a ne gašenje velike većine onih postojećih. Jer iz uvodnih statistika Ministarstva poljoprivrede koje se odnose na OPG, proizlazi da je velika većina OPG-a zasnovana na malim proizvođačima sa manje od 0,50 ha zemljišta, te sa 63% starosti iznad 56 godina života.

Zbog navedenog predlažemo u članku 28. stavku 3. iza student dodati: „ili obvezno osiguran po drugoj osnovi“.

U članku 29. u stavku 5. iza točke dodati: „Korisnik mirovine koji ostvaruje pravo na invalidsku mirovinu na temelju profesionalne, odnosno djelomične nesposobnosti za rad može biti nositelj OPG-a ukoliko su njihova primanja na osnovi rada u OPG-u, manja od 80.500 kn odnosno godišnji prihod im je manji od 80.500 kn te ne ulaze u porezni sustav plaćanja poreza na dohodak ili dobit, ujedno ne koriste ni poticaje na način i pod uvjetima propisanim posebnim zakonima

Obrazloženje:

Za osobe koje ostvaruju invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad te su registrirali OPG u najvećem broju slučajeva ta djelatnost stvarno predstavlja dopunsku djelatnost obzirom na mala mirovinska primanja. Obzirom da su njihova primanja na osnovi rada u OPG-u, manja od 80.500 kn godišnje, odnosno godišnji prihod im je manji od 80.500 kn te ne ulaze u porezni sustav plaćanja poreza na dohodak ili dobit smatramo opravdanim da se oni nositelji OPG-a koji su izvan poreznog sustava, odnosno ostvaruju godišnje prihode ispod 80.500 kn kao i što je to bilo do sada, smatraju da ne obavljaju poljoprivrednu djelatnost kao jedino i glavno zanimanje. Odnosno budu oslobođeni prijave na mirovinsko i zdravstveno osiguranje te se izjednače sa onima koji ostvaruju ostale mirovine (imaju opću nesposobnost za rad, ili starosnu mirovinu), odnosno da imaju i dalje pravo na svoje invalidske mirovine (ovo se odnosi na sve osiguranike koji ostvaruju invalidske mirovine po osnovi profesionalne nesposobnosti za rad, kao i na one zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti). Mišljenja smo da bi ovakva izmjena potaknula osobe s profesionalnom nesposobnošću za rad ili djelomičnim gubitkom radne sposobnosti koje ostvaruju invalidsku mirovinu, na radni angažman u značajnoj privrednoj grani kao što je poljoprivreda te poboljšala njihov materijalni položaj ako ih se tretira kao osobe koje obavljaju dopunsku djelatnost.“

Članak 50. koji se odnosi na prekršajne odredbe i navedene prekršajne kazne bi se trebale podijeliti prema veličini i prihodima OPG-a, odnosno za OPG sa malim prihodima godišnje do 80.500 kn koji se nalazi izvan sustava obveznika PDV-a, kao i poreza na dohodak, ujedno nisu ostvarivali ni poljoprivredne poticaje po posebnim zakonima – za njih bi prekršajne kazne trebale iznositi do 3.000 kn, dok bi navedene novčane kazne se trebale odnositi na ostale nositelje velikih OPG-a.